

ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ СПОРТСМЕНІВ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ СПОРТИВНОЇ КАР'ЄРИ

Арабаджи Т.Д

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Готовність до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри – це особистісне утворення, складові якого підлягають цілеспрямованому розвитку і забезпечують як прийняття обґрунтованого рішення щодо вибору професії, так і планування і реалізацію свого професійного розвитку.

Структурними компонентами готовності спортсмена до професійного самовизначення після закінчення спортивної кар'єри є мотиваційний, когнітивний, практичний. Мотиваційний компонент передбачає позитивне ставлення до певної професії, яке засноване на визначеності стосовно професійних мотивів, намірів та зацікавленості у певній професійній діяльності. Когнітивний компонент означає знання світу професій спортсмена та самоаналіз, самопізнання власних індивідуальних особливостей. Практичний компонент – це практичні уміння, що дозволяють спортсмену реалізувати свої професійні наміри. Молодій людині дуже непросто самотійно здійснити професійне самовизначення. Надійна допомога у цій складній і відповідальній справі вимагає належної організації навчально-виховного процесу і створення у вищому навчальному закладі сприятливих педагогічних умов.

Основними завданнями формування готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри є:

- інформування спортсменів щодо особливостей різних видів професійної діяльності, яке включає повідомлення відомостей про професії, інформування про способи та умови оволодіння тими чи іншими професіями, формування позитивного ставлення до різних видів професійної діяльності, формування стійких професійних інтересів і правильно мотивованих намірів, в основі яких лежить усвідомлення соціально-економічних потреб суспільства і психофізіологічних особливостей (можливостей) особистості;

- активізація спортсменів у професійному самовизначенні;

- розвиток здібностей спортсменів до самопізнання і саморозвитку;

- формування психологічного, емоційного прийняття ситуації закінчення спортивної кар'єри та необхідності формування готовності до професійного самовизначення у нових умовах.

Гуманістичний підхід у професійній підготовці спортсменів передбачає розвиток особистості спортсмена, забезпечення перемоги шляхом максимального розвитку здібностей людини, укріплення здоров'я та ін. Актуальною, теоретично та практично важливою педагогічною проблемою, що відповідає ідеям гуманістичного підходу у спорті, є проблема формування готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри.